

Konok Péter IMBUSZKULCS

 ligetmuhely.com/konok-peter-imbuszkulcs/

Véget ért a hidegháború, már eléggé régen véget ért, a történészek és politikusok szeretik a precíz időhatárokat, persze azzal is tisztában vannak, hogy a időhatárok mindig esetlegesek, egymásba mosódnak korszakok, terek, életek, de ez sokkal nehezebben kommunikálható, mondjuk hát azt, hogy a hidegháború Fultonban kezdődött, mikor „új vasfüggöny ereszkedett Európára”, és valahol az osztrák–magyar határon ért véget, ahol felspulnizták az addigra kissé már előregedett vasfüggönnyt, akkor persze azt hittük, egyszer s mindenkorra, sokszor hittünk már ilyet, „nem akarok több katonát látni”, de valahogy a háborúk, a határok, a vasfüggönyök sokkal tartósabbak, mint az efféle hitek, és most már látjuk, hogy szépen kiporolták, beolajozták, nagy spulnikra tekerték vasfüggönyeinket (úgy képezem ezeket a spulnikat, mint az óriási kábeldobokat, amikben gyerekként annyira szeretünk hintázni az építkezéseken, ha a munkások már hazamentek), az őrtornyokat is szépen lapjukra szerelték, mint valamiféle inverz IKEA-bútorokat; külön a tetők, a zöld pallók, létrák, reflektorok, minden szépen felcímkézve, akkurát dobozokban, kis zacskóban a szegek, csavarok és csavaranyák, zsanérok, miegymás.

És persze az imbuszkulcs, egy univerzális imbuszkulcs, a mindent nyitó (mindent záró) félelmek kulcsa, a világ egyetlenes sörnyitője. Az imbuszkulcs lényeges, az lehel életet a halálos fegyverekbe. Az imbuszkulcs kortalan. A végletekig leegyszerűsített formán nincs miért változtatni. Az imbuszkulcs konkrét.

Illik belénnk.

velünk öregszenek

Talán még az ereszek alatti darázsfészkeket is iktatták („327 darázsfészkek [társas redősszárnyú-darazsak vagy

valódi darazsak (Vespidae)], fészkenként átlag 1000-1500 példány”), zsákokban homok a homoksávból, amit minden reggel és este felgereblyéztek, hogy látszódnak benne a lábnyomok, és még a lábnyomokat is eltették talán, mert ha az ember egyszer nyomokat hagy maga után, azok mindörökre felhasználhatók ellene, még ha hallgatni jogában áll is, szépen öregszenek ezek a nyomok, velünk öregszenek (mondjuk magunknak, hogy mi is szépen öregszünk), mint ahogy a hidegháború relikviái is szépen öregszenek, látszik a fényképeken, mert egy megrokkant, céltalannak tűnő, rozsdafoltos, metafizikai magányba dermedt háborús masinéria éppen attól groteszk, hogy hiányzik belőle az emberi nyersanyag, a futurista lendület, nem leng, nem suhan, nem csattog, nem dübörög: enyészik – és ez szép, ez a legszebb, amit egy háborús masinériától elvárhatunk.

Jót tesz neki a málló, sárgás fény, a vastagodó időn áthatoló, fakuló félhomály.

A mi saját hidegháborúnkat is elhelyezték valahol, talán az Alföld valami eldugott zugában, egy szép nagy raktárban. A falhoz támasztva sorakoznak a gereblyék, vállfákról, naftalinszagúan lógnak az egyenruhák, az esőköpenyek, a tisztára pucolt távcsövek, meg persze a géppisztolyok a hozzájuk való lőszerrel. Jól záródó, légmentes dobozokban a paranoia, az elnyomás, a sótlan irigység. Nagy fémhordók, rajtuk a felirat: “Vigyázat! Rendőrállam!” Mert nem olyan ártatlanok ám ezek a relikviák, nem kedves, arcukat az őszi napfénybe fordító öreg veteránok, akik régi csatákról és régi sebekről puszognak egymás között a padon, csonkolt lábukat-karjukat melengetve, nem: hiába a ráncok, a sérülések, a savanykás elmúlásszag.

Meghatódnunk rajtuk nem kell.

Mindig lesz, aki felveszi a ruhákat, géppisztolyt ragad, és felmászik az őrtornyokba. Akarat is lesz rá. Mindig lesz, aki azt mondja: ideje elkezdni kicsomagolni, letekerni, összeszerelni, elegyengetni, áramot vezetni bele. Ideje kinyitni a dobozokat, új életet lehelni a meggémberedett masinériába.

Mikor reggelenként, fogmosás közben a tükörbe nézek, néha úgy érzem, hogy magányos vagyok, mint egy szovjet parancsnoki bunker. Azután mégis mindig nekilődül egy-egy új nap.

kép | **Martin Roemers: A hidegháború emlékei** című képsorozatból, lensculture.com